

**การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถทางภาษาและลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
สำหรับนักศึกษาคณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ**
**The Development of an English Reading Instruction
Model for Enhancing Language Proficiency and
Self-directed Learning Characteristics of Fine Arts
Students at Bangkok University**

เสาวภา วิชาติ
Saovapa Wichadee

ABSTRACT

The purposes of this study were to develop an instructional model for enhancing self-directed learning skills of Bangkok University students and to evaluate the model effectiveness. The model development process consisted of a review of literature, the design of the learning model, experts' validation, piloting the model with another group, and evaluating its effectiveness. The results showed that the self-directed learning model included five learning steps: choosing the topics of interest, planning their study with a project and learning contract, being engaged in learning activities, synthesizing the knowledge acquired, and evaluating learning outcomes. Regarding the effectiveness of instructional model, the study employed 40 students enrolled in FA301 in the first semester of 2010 academic year and found that the English proficiency mean score of the post-test was higher than that of the pre-test. Moreover, the post-test mean score of self-directed learning characteristics was higher than the pre-test score. The students had opinions on this model at an extensive level.

Keywords: self-directed learning, reading instruction

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการสอนสำหรับใช้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาคณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพและประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้น การพัฒนารูปแบบดังกล่าวประกอบด้วยการศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการสังเคราะห์เอกสาร สร้างรูปแบบ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทดลองใช้และประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมี 5 ขั้นตอนคือ เลือกเนื้อหาการเรียนที่ตนสนใจ วางแผนการเรียนด้วยการใช้โครงการและสัญญาการเรียนดำเนินการค้นคว้าสังเคราะห์องค์ความรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ จากการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบจากการนำไปใช้กับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อศิลปะและการออกแบบจำนวน 40 คน ด้วยการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง พบว่าจะแนบความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนสรุปความของนักศึกษาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง นอกจากนี้พบว่าหลังการทดลองนักศึกษามีคะแนนลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่าก่อนการทดลอง และมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอนนี้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การสอนอ่านภาษาอังกฤษ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

บทนำ

ในปัจจุบัน โลกเราได้เปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมของข้อมูลข่าวสาร (information society) และสังคมแห่งความรู้ (knowledge society) เราจึงต้องสามารถวิเคราะห์เลือกสรรสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบข้างได้อย่างเหมาะสม การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้บุคคลพัฒนาตนเอง สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เหล่านี้ได้ กระบวนการ

เรียนการสอนในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ ซึ่งทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษานำไปสู่กระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 4 แนวทางจัดการศึกษา มาตราที่ 22 และ 24 ที่ระบุว่าจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถและพัฒนาตนเองได้ ผู้สอนต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ ดังนั้น การศึกษาควรเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้นำตนเองท่ามกลางสังคมการเรียนรู้ (learning society) สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตจริงได้ (กรมวิชาการ, 2544: 1)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน จึงมีเป้าหมายเพื่อให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและทุกสถานการณ์ นั่นคือ เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนจะต้องรู้วิธีแสวงหาความรู้ โดยมีทักษะในการเรียนรู้แบบนำตนเองหรือเรียนรู้ด้วยการนำตนเองซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นคนที่ขยันแสวงหาความรู้ใส่ตัวเองและความรู้ที่ได้มาอาจนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ไม่มากนักน้อย (เลิศชาย, 2552) ซึ่งการที่บุคคลจะมีทักษะหรือมีความพร้อมในด้านนี้ได้ ต้องผ่านการฝึกฝนหรือผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เสริมสร้างให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ดังนั้น กรอบแนวคิดของ Knowles (1975: 81-111) ที่ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง 2) ขั้นการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน 3) ขั้นการวางแผนการเรียน 4) ขั้นการแสวงหาแหล่งวิทยาการ และ 5) ขั้นการประเมินผลการเรียนและคิดทบทวนในสิ่งที่ปฏิบัติ จึงเป็นแนวคิดที่ผู้วิจัยได้นำไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาคณะศิลปกรรมใน

รายวิชา FA301 (ภาษา อังกฤษเพื่อศิลปะและการออกแบบ) ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษรายวิชาสุดท้ายที่นักศึกษา คณะศิลปกรรมต้องเรียน โดยปกติแล้วนักศึกษา คณะนี้รักอิสระ ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยเห็นว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองน่าจะมีเหมาะสมกับธรรมชาติของนักศึกษา เนื่องจากเป็นวิธีการที่มีจุดเริ่มต้นจากตัวของผู้เรียนเอง ฝึกฝนให้นักศึกษารู้จักตั้งเป้าหมาย มีความรับผิดชอบ และความกระตือรือร้นในการเรียน นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการสอนนี้ว่าสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาได้หรือไม่ ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา และการประยุกต์ใช้ในสาขาวิชาอื่นๆ อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาความรู้ และความสามารถในการเรียนรู้อย่างเป็นระบบของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษของนักศึกษาก่อนและหลังการสอนที่ยึดรูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
3. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาก่อนและหลังการสอน
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนที่ยึดรูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การตรวจเอกสาร

ทักษะการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

Grabe (2002) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับบทอ่านที่เกี่ยวข้องกับทักษะความรู้ความเข้าใจ 2 ทักษะ คือ ทักษะการรู้และเข้าใจความหมายของบทอ่านจากความหมายของคำ กลุ่มคำ และโครงสร้างประโยคที่ปรากฏในบทอ่าน (identification skill) โดยผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านระดับต้น ในขณะที่อ่านจะเข้าใจความหมายของบทอ่านจากความหมายของคำ กลุ่มคำ และโครงสร้างประโยคที่ปรากฏในบทอ่านนั้นๆ โดยใช้ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิมหรือโครงสร้างความรู้ (schema) ในการตีความบทอ่านเพื่อให้เข้าใจความหมาย (interpretation skill) ส่วนผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านระดับสูง ในขณะที่อ่านจะใช้ความรู้และประสบการณ์ที่ผู้อ่านมีอยู่เดิมช่วยตีความหมายของบทอ่าน โดยไม่จำเป็นต้องทราบความหมายของคำทุกคำหรือทุกประโยค

Manzo et al. (2001) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านนั้น สามารถวัดได้โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ระดับดังนี้คือ 1) ความเข้าใจระดับพื้นฐาน (basic comprehension) คือความสามารถในการเข้าใจแนวคิดหลัก รายละเอียดสนับสนุน คำศัพท์ในบริบทความเข้าใจเกี่ยวกับกราฟ ตารางหรือรูปภาพที่ใช้ในบทอ่าน 2) ความเข้าใจในระดับประยุกต์ใช้ (applied comprehension) คือ ความสามารถในการสรุปสิ่งที่อ่าน และคิดวิเคราะห์เพื่อประเมินหรือตัดสินสิ่งที่อ่านโดยใช้ประสบการณ์ ค่านิยมและความรู้ที่ผู้อ่านมีอยู่ สรุปได้ว่าความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจมีอยู่หลายระดับ ตั้งแต่ความเข้าใจในระดับพื้นฐาน เช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ ส่วน และเนื้อหาที่ปรากฏโดยตรงในบทอ่าน ไปจนถึงความเข้าใจในระดับที่สูงขึ้นที่ต้องอาศัยการตีความข้อมูล การสรุปอ้างอิงจากข้อมูลที่มีอยู่และการประเมินค่าของข้อมูล ซึ่งต้องใช้การคิดที่ซับซ้อนและถือเป็นการคิดในระดับสูง

Nuttal (1996) แบ่งระดับของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ 5 ระดับดังนี้

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร (literal com-

prehension) คือความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่ระบุชัดเจนในบทอ่าน

2. ความเข้าใจระดับการตีความซ้ำ (reorganizing or reinterpretation) คือความสามารถในการตีความข้อมูลในบทอ่าน ซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้ข้อมูลจากส่วนต่างๆของบทอ่านรวมกัน มิใช่เพียงจากประโยคใดประโยคหนึ่ง

3. ความเข้าใจระดับอ้างอิง (inference) คือความสามารถในการระบุสิ่งที่ไม่ได้กล่าวไว้โดยตรงในบทอ่าน ซึ่งจะคล้ายกับประเภทที่สองแต่มีความซับซ้อนมากกว่า

4. ความเข้าใจระดับประเมินค่า (evaluation) คือความสามารถในการตัดสินบทอ่านว่าผู้เขียนพยายามจะสื่อสารอะไร และทำได้ดีเพียงใด

5. ความเข้าใจระดับการสนองตอบส่วนบุคคล (personal response) คือ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกต่อสิ่งที่ได้อ่าน ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างความเข้าใจบทอ่านกับความคิดของผู้อ่าน

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (self-directed learning) เป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีกลุ่มมนุษยนิยมซึ่งมีความเชื่อเรื่องความเป็นอิสระและความเป็นตัวของตัวเองของมนุษย์ ดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความดี มีความเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเอง สามารถหาทางเลือกของตนเองมีศักยภาพและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างไม่มีขีดจำกัด มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นลักษณะทางบุคลิกภาพของบุคคลที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ สามารถพัฒนาได้สูงสุดเมื่อผู้เรียนได้อยู่ในสภาพการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของตน ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนจากสถานการณ์หนึ่งไปยังอีกสถานการณ์หนึ่งได้ ดังนั้น กระบวนการเรียนรู้

แบบนี้มีจุดมุ่งหมายหลักคือให้ผู้เรียนได้ศึกษากันคว้าเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องแม้ว่าผู้เรียนจะจบการศึกษาไปแล้วก็ตาม ซึ่งถือว่าเป็นการเอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนรับผิดชอบในการวางแผนการปฏิบัติและการประเมินผลความก้าวหน้าของการเรียนของตนเอง (Hiemstra and Brockett, 1994)

Knowles (1975: 14-15) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองดังนี้

1. บุคคลที่เรียนรู้โดยเริ่มต้นจากการเริ่มด้วยตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่า มีความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจสูงกว่า สามารถนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ดีและยาวนานกว่าคนที่เรียนโดยเป็นเพียงผู้รับหรือรอรับการถ่ายทอดความรู้จากครู

2. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยาและกระบวนการทางธรรมชาติกล่าวคือ ทำให้บุคคลมีทิศทางของการบรรลุภาวะจากลักษณะหนึ่งไปสู่ลักษณะหนึ่ง เช่น จากการต้องพึ่งพาผู้อื่นไปสู่การพึ่งตนเอง จากการมีความสามารถต่ำไปสู่ความสามารถสูง

3. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทำให้ผู้เรียนเป็นคนมีความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการใหม่ๆ ทางการศึกษา หลักสูตร ห้องเรียนแบบเปิด ศูนย์บริการวิชาการ การศึกษาอย่างอิสระ มหาวิทยาลัยเปิด ที่ล้วนให้ผู้เรียนรับผิดชอบในการเรียนรู้เอง

4. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทำให้มนุษย์อยู่รอดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

Guglielmino (1977 อ้างอิงใน สมคิด, 2548) ได้อธิบายว่าลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีองค์ประกอบที่สำคัญ 8 ประการ ดังนี้คือ 1) การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ (openness to learning opportunities) ได้แก่ ความสนใจในการเรียน 2) การมีมโนทัศน์เกี่ยว

กับตนเองว่าตนเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (self concept as an effective learner) ได้แก่ความมั่นใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการจัดแบ่งเวลาให้การเรียนรู้ การมีวินัย 3) การมีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียนรู้ (initiative and independence in learning) ได้แก่ การแสวงหาคำตอบจากคำถามต่างๆ ชอบแสวงหาความรู้ ชอบมีส่วนร่วมในการกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) การยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของตนเอง (acceptance of responsibility for one's own learning) ได้แก่ การยอมรับผลการเรียนว่าตนเองมีสติปัญญาปานกลาง หรือเหนือกว่าปานกลาง ความเต็มใจเรียนในสิ่งที่ยากหากเป็นเรื่องที่สนใจ 5) ความรักในการเรียน (love of learning) ได้แก่ การมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเรียน และสนุกกับการค้นคว้า 6) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ได้แก่ การกล้าเสี่ยงกล้าลอง มีความสามารถคิดแก้ปัญหาและความสามารถคิดวิธีการเรียนในเรื่องหนึ่งๆ ได้หลากหลายวิธี 7) การมองอนาคตในแง่ดี (positive orientation to the future) ได้แก่ การมองตนเองว่าเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ชอบคิดถึงอนาคต เห็นปัญหาว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายและไม่ใช่เครื่องหมายจะให้หยุดทำ 8) ความสามารถในการใช้ทักษะทางการศึกษาขั้นพื้นฐานและทักษะการแก้ปัญหา (ability to use basic study skills and problem-solving skills) ได้แก่ มีความสามารถในการใช้ทักษะการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาและคิดว่าการแก้ปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย

เลิซซาย (2552) กล่าวว่า คนที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะประสบความสำเร็จได้มักจะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจเกี่ยวกับตนเอง (self-concept) ในทางบวก พร้อมที่จะเรียนแบบนำตนเอง มีประสบการณ์และมีรูปแบบการเรียนรู้เป็นของตนเอง โดยการเรียนรู้แบบนี้จะเน้นที่ลักษณะของผู้เรียน (ปัจจัยภายใน) ที่ช่วยสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อความคิดและการกระทำของตน และจะให้ความสำคัญกับปัจจัยภายนอกที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับผิดชอบต่อการเรียนได้ ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกนี้จะสามารถ

เห็นได้จากความต่อเนื่องในการเรียนรู้และสถานการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ดังนั้น สิ่งที่เป็นตัวกำหนดศักยภาพของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง คือความสามารถและความตั้งใจของบุคคล กล่าวคือ ผู้เรียนมีทางเลือกเกี่ยวกับทิศทางที่ต้องการไป แต่สิ่งที่จะต้องมีความรู้กันไปด้วยคือ ความรับผิดชอบและการยอมรับต่อสิ่งที่ตามมา หรือผลที่เกิดจากความคิดและการกระทำของตนเอง

จากความหมายและลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า คือ การที่ผู้เรียนสามารถเลือก/กำหนดเนื้อหาและวิธีการเรียน กำหนดเป้าหมายของตน วางแผนการเรียนรู้ ปฏิบัติตามแผนที่ตั้งไว้ด้วยความรับผิดชอบและประเมินผลความก้าวหน้าด้วยตนเองได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อนิรุทธ์ (2550) ได้ศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 140 คนที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 42 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 42 คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ 1) ปัจจัยนำเข้า (input) ได้แก่ กำหนดเป้าหมายในการเรียนการสอน วิเคราะห์ผู้เรียน การออกแบบเนื้อหาบทเรียน กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนบนเครือข่าย กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานบนเครือข่าย เตรียมความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมระบบสนับสนุนทางการเรียน 2) กระบวนการ (process) ได้แก่ การกำหนดบทบาทผู้สอน/ผู้เรียน การสร้างแรงจูงใจในการเรียน กิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้แบบโครงงาน 3) การควบคุม (control) ได้แก่ ขั้นตอนการจัดการเรียน

รู้แบบโครงการ กระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเอง 4) ปัจจัยนำออก (output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน/การฝึกปฏิบัติ ผลการประเมินจากสภาพแวดล้อมจริง/แฟ้มสะสมงาน (portfolio) ผลการเรียนรู้แบบนำตนเอง 5) ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงผลงานจากโครงการ นอกจากนี้ พบว่า การเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แม้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ นักศึกษากลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในระดับมากต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่พัฒนาขึ้น

ภูติ (2551) ศึกษาความสามารถในการเขียนสรุปความและการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้กลวิธีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับการสอนออนไลน์ กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 แผนกศิลป์-คณิต จำนวน 25 คน ที่เรียนวิชาการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียว เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่แผนการสอนที่ใช้กลวิธีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับการสอนออนไลน์จำนวนทั้งสิ้น 7 แผน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบวัดความเข้าใจการอ่านภาษาอังกฤษแบบประเมินการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษและแบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำการทดสอบก่อนและหลังการสอน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยง

เบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับการสอนออนไลน์มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองเพิ่มขึ้น 2) นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับการสอนออนไลน์มีความสามารถในการเขียนสรุปความหลังการทดลองเพิ่มขึ้น 3) นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับการสอนออนไลน์มีการเรียนรู้ด้วยตนเองหลังการทดลองเพิ่มขึ้น

สุนทรา (2552) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยมีการวิจัยเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีขั้นตอนคือ ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการสังเคราะห์เอกสารและตรวจสอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาสร้างรูปแบบการเรียนการสอนด้วยการศึกษาเอกสารร่างเป็นกรอบรูปแบบแล้วตรวจสอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการวิจัยพบว่าลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองมี 3 องค์ประกอบคือ ริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควบคุมตนเองและรู้วิธีการเรียน และผลการสังเคราะห์และพัฒนาได้รูปแบบชื่อว่า “เอกซ์พาร์ส” มี 5 ขั้นตอนคือ 1) ตรวจสอบประเด็น 2) วางแผนการเรียน 3) ดำเนินการค้นคว้า 4) สะท้อนคิด 5) สังเคราะห์องค์ความรู้ ทดลองใช้รูปแบบกับนักศึกษาพยาบาลด้วยการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังพบว่าหลังการทดลองผู้เรียนมีคะแนนลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองและความรู้สูงกว่าก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับสูง การนำรูปแบบเอกซ์พาร์สไปใช้ ผู้สอนต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน แนะนำบทบาทผู้เรียน และต้องมีทรัพยากรการเรียนรู้พอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยรูปแบบ pre-experiment เป็นการศึกษาเพียงกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (one-group pretest-posttest design)

กลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาคณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อศิลปะและการออกแบบในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ศึกษาในงานนี้มี 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการสอนได้แก่ แผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 แผน แผนละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 20 คาบ คาบละ 70 นาที และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบวัดลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบทดสอบการอ่านและการเขียนสรุปความ รวมทั้งแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ขั้นตอนในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ การเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ เพื่อนำมาสร้างกรอบรูปแบบการเรียนการสอนด้วยการนำตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนโดยสร้างเป็นกรอบแนวคิดของงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยแผนการสอน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ดังนี้คือ

1. ผู้วิจัยเขียนแผนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อศิลปะและการออกแบบ โดยปรับมาจากแผนการสอนของภูติ (2551) ซึ่งเริ่มจากการอธิบายขั้นตอนการเรียนรู้ทั้งหมดให้ผู้เรียนทราบ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ 1) เลือกเนื้อหาการเรียนรู้ที่ตนสนใจ 2)

วางแผนการเรียนรู้ด้วยการใช้โครงการ/สัญญาการเรียนรู้ 3) ดำเนินการค้นคว้า 4) สังเคราะห์องค์ความรู้ และ 5) ประเมินผลการเรียนรู้ ต่อมาผู้วิจัยได้สอนกลวิธีการอ่านเพื่อความเข้าใจประเภทต่าง ๆ แก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนฝึกใช้กลวิธีเหล่านี้ในระหว่างการอ่าน ซึ่งประกอบด้วยวิธีการอ่านอย่างต่อเนื่องโดยไม่สนใจความหมายของคำศัพท์ที่ตนไม่ทราบ การเดาความหมายคำศัพท์โดยอาศัยบริบทแวดล้อม การอ่านซ้ำเพื่อหาความกระจ่างในเนื้อหาที่ผู้เรียนไม่เข้าใจ การย้อนกลับไปอ่านข้อมูลก่อนหน้า เพื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหาบางส่วนที่ยาก เป็นต้น ซึ่งผู้เรียนจะฝึกฝนกลวิธีการอ่านเนื้อหาเหล่านี้จากบทเรียนและแบบฝึกหัดที่เตรียมไว้ โดยผู้เรียนตอบคำถามและเขียนผังสัมพันธ์ความหมายสรุปเนื้อหาที่เรียน เช่นเปรียบเทียบความเหมือนหรือความต่าง (compare & contrast) ผังสัมพันธ์ความหมายแสดงลำดับขั้น (sequence) ผังสัมพันธ์ความหมายแสดงใจความสำคัญและรายละเอียด เป็นต้น

ภายหลังจากเกิดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้สอนกลวิธีการเขียนสรุปเนื้อหาที่เรียนด้วยการหาเรื่อง (topic) ใจความสำคัญ (main idea) และรายละเอียดสำคัญของเรื่อง (supporting detail) ผู้เรียนทำการถ่ายโอนความรู้ไปสู่กระบวนการเขียนสรุปความ (summarizing) โดยใช้สำนวนภาษาของตนแล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยให้ครู เพื่อน รวมทั้งตนเองเป็นผู้ประเมินผล

2. ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านแบ่งเป็น 2 ตอน คือแบบปรนัยจำนวน 40 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย การหาใจความสำคัญ การหาข้อมูลสนับสนุนใจความสำคัญ การสรุปความจากเรื่อง และแบบอัตนัยเป็นการเขียนสรุปความของบทอ่านซึ่งมีความยาวประมาณ 15 ประโยค ผู้วิจัยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในการสอนภาษาอังกฤษ 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดข้อที่มีคุณภาพไว้จำนวน 35 ข้อ สำหรับ

การประเมินการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนในการเขียนสรุปความ รวม 20 คะแนน ซึ่งพัฒนามาจากงานวิจัยของ Rinehart et al. (1986) โดยมีองค์ประกอบและเกณฑ์การให้คะแนน 5 ส่วนๆ ละ 4 คะแนน ดังนี้คือใจความสำคัญ ใจความสนับสนุนสำคัญ การไม่กล่าวซ้ำ การแต่งประโยคใหม่ ความถูกต้องตามหลักภาษา

3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามวัดลักษณะในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยปรับมาจากเครื่องมือของสมาพร (2549) ซึ่งแบ่งกระบวนการในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองออกเป็น 5 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Knowles (1975) จำนวน 80 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้านคือ การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน การวางแผนการเรียน การแสวงหาแหล่งวิทยาการ และการประเมินผลการเรียน นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนภาษาอังกฤษ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาและความสอดคล้อง ผลคือได้ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1 จึงเลือกไว้ทุกข้อ

4. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจำนวน 18 ข้อเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน พบว่าทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1 จึงเลือกไว้ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 4 เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนการสอนและเครื่องมือที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้นำรูปแบบดังกล่าวไปทดลองใช้กับนักศึกษา คณะศิลปกรรมที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อศิลปะและการออกแบบ ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 25 คน โดยนักศึกษากลุ่มนี้ได้ทำแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านจำนวน 35 ข้อ แบบทดสอบการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ แบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มสูงและกลุ่ม

ต่ำ ปรากฏว่าได้ข้อสอบปรนัยที่มีค่าความยากง่ายผ่านตามเกณฑ์จำนวน 31 ข้อ ผู้วิจัยจึงคัดออก 1 ข้อ เหลือข้อสอบทั้งสิ้น 30 ข้อ ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้สูตรคูเคอร์ริชาร์ดสัน(KR-20)ได้ค่าเท่ากับ .89 สรุปคือได้ข้อสอบปรนัย 30 ข้อ (30 คะแนน) และข้อสอบอัตนัย 1 ข้อ (20 คะแนน) เพื่อนำไปใช้จริง ส่วนแบบสอบถามวัดลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และแบบสอบถามความคิดเห็นได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .79 และ .85 ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 5 ในการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนนี้ ได้ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียว (one group pre-post test design) ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการออกแบบ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 40 คนและศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำคะแนนสอบก่อนทดลองมาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย $\pm .5$ SD ได้กลุ่มสูง 10 คน กลุ่มปานกลาง 15 คนและกลุ่มต่ำ 15 คน นำเสนอในรูปค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนดังกล่าวนำเสนอด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

รูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ผลจากการศึกษาวิจัยได้รูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยผู้เรียนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรกในการตรวจสอบประเด็นที่ศึกษา ดำเนินการสืบค้นความรู้ตามแนวทางของตนเองจนถึงสุดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วยกิจกรรม 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกเนื้อหาที่ต้องการเรียน ให้ผู้เรียน

ได้เลือกเนื้อหาการเรียนด้วยตนเองอย่างอิสระตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา

ขั้นที่ 2 วางแผนการเรียนรู้ ผู้เรียนได้เลือกวิธีการศึกษาค้นคว้าและวางแผนการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจโดยกำหนดโครงการเรียนรู้รายบุคคลที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะเรียนรู้อย่างไร โดยพิจารณาว่าความรู้ที่ผู้เรียนจะแสวงหานั้นช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ทำให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนหรือไม่ รวมทั้งใช้สถานการณ์การเรียนรู้เพื่อเป็นข้อตกลงระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับเป้าหมายของรายวิชา

ขั้นที่ 3 ดำเนินการค้นคว้าโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติตามการสืบค้นตามแผนการเรียนรู้ของตนเอง

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์องค์ความรู้ ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาจัดระบบและเขียนสรุปนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองรวมทั้งจากเพื่อนและครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจและการสรุปความภาษาอังกฤษของนักศึกษา ก่อนและหลังการสอนอ่านที่ยึดรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเอง

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนสรุปความของนักศึกษาคณะศิลปกรรมโดยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนมาหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ดังปรากฏผลในตาราง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของคะแนนก่อนและหลังการสอน แยกตามระดับความสามารถในการอ่านและเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ

กลุ่ม	ก่อนการทดลอง (50 คะแนน)		หลังการทดลอง (50 คะแนน)	
	μ	σ	μ	σ
สูง (10 คน)	34.00	5.03	39.20	5.24
ปานกลาง (15 คน)	24.67	1.75	32.47	4.60
ต่ำ (15 คน)	16.87	2.29	24.33	3.88

ที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนสรุปความของนักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเอง จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน มีค่าเฉลี่ย (μ) ของคะแนนทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 24.07 หลังเรียน 31.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ก่อนเรียน 7.36 และหลังเรียน 7.38 ซึ่งจะเห็นได้ว่าคะแนนของการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

นอกจากนี้ เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยก่อนทดลอง 24.07 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.36 มาแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่มด้วยเกณฑ์ $\pm .5$ SD ผลคือกลุ่มสูงมีคะแนนตั้งแต่ 27.76 ขึ้นไป กลุ่มปานกลางมีคะแนน 20.40-27.76 ส่วนกลุ่มต่ำมีคะแนนตั้งแต่ 20.30 ลงมา โดยค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของคะแนนความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษก่อนและหลังการสอน

คะแนน	จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็ม	μ	σ
ก่อน	40	50	24.07	7.36
หลัง	40	50	31.10	7.38

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาคณะศิลปกรรมที่คะแนนเฉลี่ยในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ

และเขียนสรุปความภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูง ขึ้นทั้ง 3 กลุ่ม โดยก่อนการทดลองกลุ่มสูง ปานกลาง และต่ำมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 34.00, 24.67 และ 16.87 ส่วนหลังการทดลอง กลุ่มสูง ปานกลางและต่ำมี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 39.20, 32.47 และ 24.33 ตาม ลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะการเรียนรู้ด้วยการ นำตนเองของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษามีคะแนน เฉลี่ยลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และเมื่อ พิจารณาขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ความ ต้องการ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน การวางแผนการเรียน การแสวงหาแหล่งความรู้ การประเมิน ผลการเรียน พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการ ทดลองในทุกขั้น ดังปรากฏในตาราง 3

ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมนัก ศึกษาขณะศิลปกรรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนลักษณะ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนและหลังการทดลองอยู่ ในระดับสูง (3.61 และ 3.70) เมื่อพิจารณาขั้นตอน ต่างๆ พบว่า ขั้นการประเมินผลการเรียนได้เพิ่มจาก ระดับปานกลางเป็นระดับสูง (3.46 และ 3.58) ส่วนขั้น การวางแผนการเรียน แม้ว่าจะมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น มากแต่ยังคงอยู่ในระดับเดิมคือระดับปานกลาง (3.08 และ 3.36)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของคะแนนที่นักศึกษาทำแบบวัดลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองก่อนและหลังการสอน

ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	ก่อน			หลัง		
	μ	σ	ความหมาย	μ	σ	ความหมาย
ขั้นการวิเคราะห์ความต้องการ	4.01	.58	สูง	4.02	.57	สูง
ขั้นการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน	3.92	.66	สูง	3.94	.64	สูง
ขั้นการวางแผนการเรียน	3.08	.59	ปานกลาง	3.36	.40	ปานกลาง
ขั้นการแสวงหาแหล่งความรู้	3.50	.39	สูง	3.52	.37	สูง
ขั้นการประเมินผลการเรียน	3.46	.45	ปานกลาง	3.58	.40	สูง
รวม	3.61	.38	สูง	3.70	.33	สูง

ผลความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความคิด เห็นต่อรูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมอยู่ ในระดับมาก (3.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรกได้แก่ วิธีการเรียนแบบนี้เปิดโอกาสให้ ข้าพเจ้าสามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง (4.23) การ เรียนแบบนี้ทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้อย่างอิสระ (4.22) และการเขียนสัญญาการเรียนทำให้ข้าพเจ้ามีความ ตระหนักและมีความรับผิดชอบในการทำงานให้ สำเร็จตามที่ได้ทำสัญญาไว้ (4.20) ส่วนข้อที่นักศึกษา ให้คะแนนต่ำสุดคือ การเรียนแบบนี้ช่วยให้ข้าพเจ้ามี ความเชื่อมั่นที่จะเรียนด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น (2.88) ซึ่ง อยู่ในระดับปานกลาง

สรุปและอภิปรายผล

หลังจากนำรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อ พัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษและลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองไปใช้ สามารถสรุปและอภิปรายผล ได้ ดังนี้

ภายหลังการทดลองนักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองทั้ง 2 ด้านคือ การวางแผนการเรียน และการประเมินผลการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งอาจเป็นผลจากกิจกรรมการ เรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนวางแผนในการสืบค้นความรู้

โดยใช้แบบบันทึกสัญญาการเรียน ทำให้การทำงานเป็นระบบมากขึ้น จึงมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย การใช้สัญญาการเรียนทำให้นักศึกษาค้นพบความหมายของเนื้อหาวิชาด้วยตนเอง เป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Knowles (1975) ที่กล่าวว่าบุคคล ที่เรียนรู้โดยเริ่มต้นจากการริเริ่มด้วยตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่า มีความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจสูงกว่า สามารถนำสิ่งที่ได้จาก

การเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ดีและยาวนานกว่าคนที่เรียนโดยเป็นเพียงผู้รับหรือรอรับการถ่ายทอดความรู้จากครู นอกจากนี้ การที่นักศึกษาได้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองว่ายังมีสิ่งใดที่ต้องศึกษาเพิ่มเติม หรือการที่นักศึกษาประเมินซึ่งกันและกันและการเขียนสะท้อนความคิด (reflection) นั้นสามารถช่วยตรวจสอบความคิดและพัฒนาการคิดแบบองค์รวมได้ดี (Walker, 2001)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ข้อ	ข้อความ	μ	σ	ความหมาย
1	การเปิดโอกาสให้วางโครงการเรียนร่วมกับผู้สอนทำให้รู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในการเรียน	3.78	1.00	มาก
2	การวางโครงการเรียนทำให้ทราบแนวทางในการเรียนอย่างชัดเจน	4.08	1.00	มาก
3	การเขียนสัญญาการเรียนทำให้มีความหนักแน่นและมีความรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จตามที่กำหนดไว้	4.20	.97	มาก
4	สัญญาการเรียนทำให้มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามสัญญาที่เขียนไว้	3.47	.75	ปานกลาง
5	วิธีการเรียนในลักษณะนี้ทำให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น	3.47	1.06	ปานกลาง
6	วิธีการเรียนแบบนี้เปิดโอกาสให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง	4.23	.80	มาก
7	วิธีการเรียนในลักษณะนี้ช่วยให้รู้จักค้นคว้าหาความรู้มากยิ่งขึ้น	4.05	.93	มาก
8	วิธีการเรียนแบบนี้ทำให้ได้เรียนรู้จากแหล่งวิทยาการอย่างหลากหลาย	4.05	.85	มาก
9	การเรียนแบบนี้ทำให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะเรียนอย่างไร	3.55	.96	มาก
10	การเรียนในลักษณะเช่นนี้ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้เป็นอย่างดี	3.73	.96	มาก
11	คิดว่าทำให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไม่ได้ทำให้ผู้เรียนรับภาระมากเกินไป	3.70	.72	มาก
12	การเขียนสรุปในสิ่งที่ได้ศึกษาจากแหล่งวิทยาการช่วยสรุปความรู้ของได้เป็นอย่างดี	4.18	.87	มาก
13	การเรียนแบบนี้ทำให้ได้เรียนรู้อย่างอิสระ	4.22	.77	มาก
14	สามารถควบคุมการเรียนรู้ด้วยตัวเองจากการเรียนในลักษณะนี้	3.93	.86	มาก
15	การเรียนในลักษณะนี้กระตุ้นให้รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง	4.15	.95	มาก
16	การเรียนในแบบนี้ทำให้ชวนขวนขวายศึกษาจากแหล่งความรู้อื่นมากขึ้น	3.53	.91	มาก
17	การเรียนแบบนี้ช่วยให้มีความเชื่อมั่นที่จะเรียนด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น	2.88	.72	ปานกลาง
18	ชอบเรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนี้	3.28	1.24	ปานกลาง
รวม		3.80	.42	มาก

การที่นักศึกษาจะมีคะแนนความสามารถด้านการอ่านและเขียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง น่าจะเป็นผลมาจากกระบวนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกเนื้อหาที่ตนสนใจ เสนอวิธีการเรียนรู้ การรักษาสัญญา การค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ทำให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการเรียนและสนใจการอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้น พบว่าผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ ภูติพิท (2551) และ สุนทรา (2552) ที่เป็นเช่นนี้แสดงว่านักศึกษาคณะศิลปกรรมยอมรับสิ่งที่ตนเองเลือก จึงมีความรับผิดชอบต่อสิ่งนั้นเป็นอย่างดี ทำให้ผลคะแนนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ว่า สิ่งที่เป็นตัวกำหนดศักยภาพของการเรียนแบบนี้คือความสามารถและความตั้งใจของบุคคล ผู้เรียนมีทางเลือกเกี่ยวกับทิศทางที่ต้องการไป แต่สิ่งที่จะต้องมีความรู้กันไปด้วยคือ ความรับผิดชอบและการยอมรับต่อสิ่งที่ตามมาจากการคิดและการกระทำของตนเอง (เลิศชาย, 2552)

นอกจากนี้ การที่นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักศึกษายอมรับรูปแบบการเรียนการสอนนี้ ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการที่นักศึกษาสามารถเลือกสิ่งที่ตนเองสนใจศึกษาได้ ซึ่งที่ผ่านมากระบวนการเรียนการสอนมักจะถูกกำหนดโดยอาจารย์ นักศึกษาศิลปกรรมส่วนมากจึงเลือกเรื่องหรือบทอ่านตามสาขาของตนเอง วิธีการดังกล่าวเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักศึกษาอย่างยิ่งซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นที่นักศึกษาเลือกมากเป็นอันดับแรกคือวิธีการเรียนแบบนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองควรมีการติดตามผลการทำงานของนักศึกษาเป็นระยะๆ เพื่อทราบปัญหาที่เกิดขึ้นและหาทางช่วยเหลือ

2. การคัดเลือกบทอ่านควรคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนเป็นหลักเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้กับผู้เรียนมากขึ้น โดยอาจต้องละทิ้งเรื่องระดับความยากง่ายของบทอ่าน

3. ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนลอกหรือให้ผู้อื่นทำงานแทน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. 2544. *หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ภูติพิท จุลโพธิ์. 2551. การสอนโดยใช้กลวิธีปฏิสัมพันธ์ ร่วมกับการสอนออนไลน์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการเขียนสรุปความและการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เลิศชาย ปานมูข. 2552. การเรียนรู้ด้วยตนเอง. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม, 2553 จาก <http://www.banpraknfe.com/webboard/index.php?action=printpage;topic>
- อนิรุทธิ์ สติมัน. 2550. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมคิด อิศระวัฒน์. 2548. *ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง*. วารสารสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมาพร จันทพันธ์. 2549. *พัฒนาการความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 ที่มีแบบการเรียนรู้ต่างลักษณะกันในจังหวัด*

- ศรีสะเกษ. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุนทรา โตบัว. 2552. *รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- Grabe, W. 2002. *Foundation for L2 Reading Instruction*. Retrieved January 4, 2010 from <http://www.jaltpublications.org/tlt/articles/2002/07/grabe>.
- Hiemstra, R. and R. G. Brockett. 1994. "From Behaviorism to Humanism: Incorporation Self-Direction in Learning Concepts into the Instruction Design Process." In H. B. Long and Associates. *New Ideas about Self-directed Learning*. Oklahoma: Research Center for Continuing Professional and Higher Education of the University of Oklahoma.
- Knowles, S. 1975. *Self-directed Learning: A Guide for Learners and Teachers*. Chicago: Association Press.
- Manzo, A. V., U. C. Manzo, and T. H. Estes. 2001. *Content Are a Literacy: Interactive Teaching for Active Learning*. 3rd ed. New York: John Wiley & Sons.
- Nuttal, C. 1996. *Teaching Reading Skills in a Foreign Language*. Oxford: Heinemann.
- Rinehart, S. D., S. A. Stahl, and L. G. Erickson. 1986. "Some Effects of Summarization Training on Reading and Studying." *Reading Research Quarterly*, 21(4): 422-438.
- Walker, G. H. 2001. *Concept Mapping and Curriculum Design*. Retrieved August 6, 2010 from [http://www.utc.edu/Administration/Walker Teaching ResourceCenter/Faculty Development/Concept Mapping/](http://www.utc.edu/Administration/Walker_Teaching_ResourceCenter/Faculty_Development/Concept_Mapping/)